

Viure l'Edat Mitjana

Viure l'Edat Mitjana és una activitat que té per objectiu treballar la Història medieval de Catalunya des d'una perspectiva propera i palpable. En aquest sentit, cal remarcar el tipus d'activitats que fa l'alumne, basades en els procediments que engloba un treball d'investigació. Així doncs, l'alumne té l'encàrrec "d'investigar" seguint el mètode de recerca històric. No es tracta, en absolut, de fer-li fer les tasques pròpies de l'historiador, simplement l'acostem al mètode, ja que aquesta és la millor manera de reviu la Història.

No només és el concepte de feudalisme el que es treballa. També tractem de desenvolupar tots aquells aspectes de la vida quotidiana que permeten l'alumne traslladar-se a aquest període de la Història amb gran facilitat. En definitiva, amb la realització d'aquesta experiència el que farem serà un viatge mil anys enrera.

Coneixements previs

- Tenir idea de la ubicació temporal de l'Edat Mitjana.
- Conèixer l'existència dels diferents grups socials medievals: noblesa, clergat, artesans i pagesos.
- Conèixer l'existència dels principals edificis medievals: monestirs, castells i masos.

Competències bàsiques

Conviure i habitar el món

- Situar etapes i fets de la història personal per entendre el pas del temps.
- Descriure canvis i continuïtats.
- Plantejar preguntes.
- Identificar evidències i treure conclusions.
- Participar en una activitat col·lectiva.

Competències comunicatives

- Expressar idees i organitzar informacions.
- Comunicar idees i informacions de forma oral.
- Utilitzar vocabulari adequadament.

Competències metodològiques

- Plantejar preguntes que siguin objecte d'investigació.
- Utilitzar habilitats per al tractament de la informació.
- Contrastar informacions a partir de documentacions diverses.
- Utilitzar el pensament crític i creatiu per a l'anàlisi d'informació.

Competències personals

- Buscar els fonaments de la identitat personal.
- Aplicar projectes personals de manera responsable i creativa.
- Desenvolupar habilitats personals que afavoreixin les relacions interpersonals.

Objectius

- Enumerar les diferents activitats econòmiques.
- Identificar la classe social de les persones que hi vivien.
- Descriure la jerarquitzaació social.
- Definir la forma de vida.
- Conèixer les relacions de poder.
- Reproduir activitats pròpies de l'època.
- Estimar el patrimoni històric.

Continguts

- Utilització de material didàctic.
- Obtenció d'informació a partir de documents i reproduccions.
- Reflexió i debat a partir d'uns conceptes previs.
- Manipulació de maquetes.
- Reconeixement dels edificis o restes medievals en els edificis actuals.
- Aplicació de conceptes bàsics sobre la història medieval catalana.
- Exposició de conclusions a través de la discussió i de la recerca realitzada.
- Ús de l'empatia.
- Valoració de la necessitat de protegir i preservar el patrimoni.

Conceptes

- Els orígens de Catalunya: l'ordenació comtal.
- La jerarquitzaació de la societat feudal.
- El castell.
- El monestir.
- La ciutat.
- Els pagesos.
- La vida quotidiana.

Mètode pedagògic

Visita a la vila medieval de Montblanc

Amb l'ajut del quadern de treball, es descobriran els elements medievals més representatius de la ciutat. L'itinerari ens portarà per les muralles de la ciutat, la Plaça del Mercadal, el Palau Aleixar, el Castell, els ravals...

Els cavallers.

Els cavallers constitueixen l'estament privilegiat de la societat medieval. Les seves funcions són militars i governatives, i el seu poder es basa en una ferma estructura de privilegis i vinculacions personals. El sistema jurídic que regeix el funcionament d'aquest estament es basa en el feu, del qual prové la denominació de tota l'època.

- Amb l'ajut de documentació de l'època s'investiga un jurament de fidelitat.
- Gràcies a la maqueta d'un castell es coneix el funcionament, les parts, les persones que hi vivien i la seva ubicació.
- L'activitat pràctica serà la reproducció de la tècnica pictòrica medieval a través de l'elaboració del propi escut de família, segons els orígens i/o els cognoms, tal i com es feia a l'època medieval.

La vida a pagès

Els pagesos són la immensa majoria de la població, però malgrat això, els seus drets són pràcticament nuls i les seves obligacions sovint aclaparadores. Són l'únic sector productiu del món medieval i mantenen amb el seu treball tota l'estructura econòmica.

- Gràcies a la maqueta d'un mas medieval treballaran la vida, costums, horari, materials constructius, sistema econòmic...
- Mitjançant la lectura d'un document medieval investigaran quines eren les obligacions envers els senyors feudals.
- A través d'eines del camp ens apropiem a la tecnologia rural medieval.
- L'activitat pràctica a desenvolupar serà la realització de cistelleria.

Els monjos

Els monjos són un estament clau dins l'ordenació social medieval. Les seves funcions van molt més enllà de les estrictament religioses i abasten aspectes culturals i econòmics.

- La lectura d'un fragment de la Regla de St. Benet té per objectiu donar a conèixer les normes bàsiques de comportament i de treball en un monestir.
- Gràcies a la manipulació de la maqueta d'un monestir medieval, ens apropiem a l'estructura, funcionament intern del monestir.
- Un document en llatí ens permetrà traduir d'aquesta llengua al català, anglès o castellà.
- Amb càlam i tinta es reproduirà el treball d'escriptura dels monjos (miniatura i il·luminació).
- Gràcies a la música religiosa que sentirem durant la feina d'escriure, tindrem un primer contacte amb la música de l'època.

Els ciutadans.

Són la part de la població que viu a les ciutats i la seva vida gira a l'entorn dels mercats i de l'activitat artesanal, tot i que n'hi ha molts que també són pagesos.

- Gràcies a la documentació de l'època s'esbrina com es viu en una ciutat medieval.
- Amb l'ajut de la maqueta d'una ciutat investigaran les seves parts i funcions.
- L'activitat pràctica serà la realització del símbol d'un gremi amb estany.

Activitats lúdiques

A més de les activitats desenvolupades anteriorment, se'n realitzaran altres de lúdiques després de sopar. Són activitats en les quals l'alumne, aprèn jugant.

Joc de nit

Per la nit s'organitza un joc de nit amb proves en les que el lema és: "passa't- ho bé !!!"

Judici a una bruixa

Amb aquest títol encetem un tema lúdic que ens permet parlar d'un aspecte de l'Edat Mitjana: la bruixeria.

- Després de sopar els alumnes es disfressen i es reparteixen per grups.
- Es faciliten elements d'atrezzo i es representa un judici a una bruixa.

Temps i necessitats

Les colònies tenen una durada de dos dies i mig. La proposta és orientativa i s'adapta al centre tant pel que fa a durada com a activitats.

Material

Els alumnes han de portar:

- Bolígraf i llapis.
- Disfresses i objectes que puguin semblar d'aquesta època (una camisa ampla i leotardos pel nois i una camisa de dormir llarga o una faldilla per les noies).
- Una lot.